

Матеріали V Всеукраїнської електронної конференції (Київ, 18 травня 2017 р.) / ред. В.В. Гамалій, В.О. Кашуба, О.А. Шинкарук. – К.: НУФВСУ, 2017. – С. 57-58.

7. Кашуба В. Потенціал оздоровчого туризму щодо оптимізації процесу адаптації дітей до умов навчання в школі / В. Кашуба, Н. Гончарова, Г. Бутенко // Вісник Прикарпатського університету. Серія «Фізична культура». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника. - № 25-26. С. 148-154.

8. Кашуба В. А. Современные подходы к здоровьесбережению студентов в процессе физического воспитания / В. А. Кашуба, С. М. Футорный, Е. В. Андреева // Физ. воспитание студентов. – 2012. – № 5. – С. 50–58.

9. Кашуба В. О. Аналіз рівня практичних умінь до здоров'яформуючої діяльності дітей та підлітків з вадами слуху / Віталій Кашуба, Олена Маслова, Тетяна Ричок // Теорія і методика фізичного виховання. - Режим доступу: <http://tmfvs-journal.unisport.edu.ua/article/view/106306>

10. Москаленко Н. В. Фізичне виховання молодших школярів : [Монографія] / Н. В. Москаленко. – Дніпропетровськ : Вид-во «Інновація», 2007. – 279 с.

ОЗДОРОВЧА СПРЯМОВАНІСТЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАЛІЗНИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Єфремова А. Я.

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків, Україна

Вступ. Сьогодні перед суспільством гостро постає проблема збереження здоров'я майбутніх фахівців залізничного транспорту. Однак, як свідчать багаточисленні дослідження [2, 4], наразі відбувається стрімке погіршення рівня фізичної та психофізичної підготовленості студентів закладів вищої освіти. Сучасні студенти часто хворіють, мають надлишкову масу тіла, порушення опорно-рухового апарату, перебувають під впливом несприятливих та шкідливих умов довкілля, піддаються значним нервовим навантаженням, нерационально харчуються та не дотримуються принципів здорового способу життя [4, 5].

Відомо, що саме завдяки систематичним заняттям фізичними вправами у людини підвищується рівень загальної працездатності, розширюється діапазон рухових умінь і навичок, покращується розумова активність, регулюється психоемоційний стан, покращується самопочуття та формується бажання вести здоровий спосіб життя [3].

Сучасна молодь – це майбутнє України й саме тому фізичне виховання у закладах вищої освіти є справою державної ваги. Отже, актуальним стає процес вирішення одного зі специфічних завдань фізичного виховання, а саме, досягнення оптимального рівня розвитку фізичних якостей студентів.

Умови вищої школи вимагають від майбутніх залізничників не лише глибоких теоретичних та практичних знань, умінь та навичок, але і високого рівня психофізичної підготовленості, довготривалу професійну працездатність, формування резервних фізичних і функціональних можливостей організму, здатність до повного відновлення у заданий відрізок часу, а також прагнення до досягнення мети та подальшого розвитку. Ці умови є необхідними для своєчасної адаптації швидко змінних умов виробничого і зовнішнього середовища, об'єму і інтенсивності праці [1, 3].

Мета роботи - дослідити особливості освітнього процесу фізичного виховання у залізничних закладах освіти.

Методи дослідження: аналіз спеціальної наукової літератури, спостереження, узагальнення.

Результати досліджень та їх обговорення. Виходячи з вимог, що пред'являються до підготовки майбутніх фахівців залізничників, слід будувати і навчальний процес з фізичного виховання у закладах вищої освіти. Цей процес повинен бути спрямований на зміцнення здоров'я студентів, розвиток психічних, фізичних та координаційно-рухових здібностей, а також на розвиток та удосконалення рівня фізичної працездатності студентської молоді. Тому оздоровча рухова підготовка повинна бути обов'язковою складовою програми фізичного виховання у закладах вищої освіти.

Оздоровча рухова підготовка – це цілеспрямований педагогічний процес з використанням специфічних засобів і методів фізичного виховання і профілюючих видів рухової активності, в результаті якого психофізичні функції, рухові якості, основні параметри здоров'я відповідають вимогам обраної професії [2].

За умов правильно підібраних видів рухової активності, засобів і методів фізичного виховання можливо цілеспрямовано сприяти розвитку і тренуванню сенсорних і моторних функцій людини, покращувати сприйняття та удосконалювати координацію рухів, розвивати такі психологічні функції, як пам'ять, увага, мислення, працьовитість, цілеспрямованість та ін.

В процесі оздоровчої рухової підготовки майбутніх залізничників повинні вирішуватися наступні головні завдання:

- розвиток і удосконалення професійно важливих фізичних і психофізичних здібностей;
- покращення адаптаційних можливостей організму до виробничих умов;
- удосконалення індивідуального набору рухових умінь, навичок і фізкультурно-оздоровчих, освітніх знань, які є важливими та необхідними при оволодінні певними виробничими операціями;
- забезпечення довгострокового та високого рівня працездатності в сучасних умовах виробництва;
- зміцнення і збереження здоров'я майбутніх фахівців;
- виховання моральних, етичних, духовних, вольових і інших якостей особистості сучасного професіонала [2].

На сьогоднішній день очевидно, що побудова освітнього процесу з фізичного виховання повинна мати яскраво виражений оздоровчий характер, оскільки навіть в рамках вивчення одного професійного напрямку, є такі професійні групи спеціальностей, які мають значні відмінності в умовах виконання професійних обов'язків, а також потребують специфічних вимог до фізичної підготовленості майбутніх фахівців.

Висновки. Отже, оздоровча спрямованість процесу фізичного виховання має істотне практичне значення для суспільства, оскільки є одним з безпосередніх чинників поліпшення професійної підготовки кваліфікованих кадрів, підвищення рівня надійності і готовності до ефективної трудової діяльності працівників та фахівців залізничної сфери в умовах управління сучасною складною технікою. Фізичне виховання в цьому відношенні є одним з важливих чинників сучасного виробництва.

Таким чином, одним з головних завдань фізичного виховання студентської молоді є розробка і впровадження в навчальний процес оздоровчих засобів і методів для розвитку та удосконалення професійних вмінь та навиків, як основи прояву широкого діапазону рухових здібностей, необхідних для майбутньої ефективної трудової діяльності зі збереженням високої розумової і фізичної працездатності.

Література

1. Аманжол И.А., Жарылкасын Ж.Ж., Отаров Е.Ж. Оценка условий труда некоторых профессий железнодорожных предприятий. Актуальные проблемы транспортной медицины. 2005; 1: 64–66.

2. Горбуля В.О., Горбуля В.Б. Стан здоров'я, фізичної підготовленості та мотивації до занять фізичним вихованням студентів ЗНУ. В: Єрмаков С.С., редактор. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Зб. наук. пр. Харків: ХДАДМ (ХХП); 2005; 24, с. 47–51.

3. Завидівська Н.Н. Особливості вдосконалення системи фізичного виховання студентів в умовах фундаменталізації фізкультурно-оздоровчої освіти. В: Гуманітарний вісник ДВНЗ: «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницький; 2012; 25: 59–63.

4. Кобза М.Т. Фізіологічний аналіз впливу занять фізичним вихованням на адаптацію до фізичних навантажень та здоров'я студентів [автореферат]. Сімферополь; 2002. 18 с.

5. Колиненко Е.А. Повышение уровня физического состояния работников железнодорожного транспорта средствами физической культуры [автореферат]. Хабаровск; 2001. 23 с.

КОРЕКЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ З ПОРУШЕННЯМ ПОСТАВИ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Куц-Бурдейна О. О.

Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»,
м. Вінниця, Україна

Вступ. Одним із чинників, який негативно впливає на функціональні можливості організму, а також сприяє виникненню деяких хронічних захворювань, виступає дисбаланс розвитку опорно-рухового апарату, який може проявлятися порушенням постави [2, 3, 7, 8].

Розповсюдженість порушень постави у студентів зумовлена складністю організації роботи і відсутністю оптимальних методик фізичного виховання у закладах вищої освіти [8]. Як відомо, у закладах вищої освіти кількість студентів з порушенням постави збільшується з кожним роком [1, 3, 5], що зумовлено низькою мотивацією молоді до занять фізичною культурою [4].

Мета роботи - перевірити ефективність занять із використанням фізичних навантажень зі стимуляцією та без стимуляції анаеробних процесів енергозабезпечення на функціональну підготовленість студентів з порушенням постави.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел, педагогічні методи дослідження (педагогічне спостереження, педагогічне тестування, педагогічний експеримент), фізіологічні методи дослідження (метод велоергометрії), методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Попередні дослідження дозволили розробити програму занять, яка містила 4 модулі занять за якими займалися експериментальні групи. У експерименті взяли участь 24 юнаки та 24 дівчини зі сколіотичною поставою. З числа студентів сформовано 2 експериментальні групи юнаків (ЕГ 1, (n=12) і ЕГ 2, (n=12)) та 2 експериментальні групи дівчат (ЕГ3 (n=11), ЕГ 4 (n=13), які займалися за відповідними модулями (I, II, III, IV). Два з них спрямовані на розвиток аеробних можливостей у юнаків та дівчат (відповідно модуль I та II), два – на стимуляцію анаеробних можливостей організму юнаків та дівчат (відповідно модуль III та IV).

Оцінка ефективності занять за розробленими модулями оцінювалася шляхом порівняння результатів досліджень до та після експерименту.

Як у юнаків, так і у дівчат заняття зі стимуляцією аеробних процесів енергозабезпечення (модулі I і II) викликали вірогідне зростання відносного показника